

Algemene beschouwing begroting 2026–2029

Voorzitter, collega-raadsleden, college, inwoners,

De rookpluimen van de landelijke verkiezingen zijn nog maar net opgetrokken. En opnieuw kijken wij als gemeenten hoopvol naar Den Haag. Hoopvol dat het Rijk eindelijk inziet dat gemeente niet langer kunnen blijven doen wat Den Haag ons oplegt zonder de middelen die daarbij horen. Wij zeggen het nog maar eens duidelijk: geef gemeente de ruimte én het geld om hun werk goed te doen.

Tijdens de voorjaarsnota spraken we al over de financiële onzekerheid waarin we leven. Waar we vorig jaar nog vreesden voor het zogeheten ‘ravijnjaar’ in 2026, ziet de wereld er nu heel anders uit. Volgens de septembercirculaire wordt zelfs een overschot van bijna 2,5 miljoen euro verwacht. En als we kijken naar de afgelopen jaren, weten we dat dit in de praktijk vaak nog positiever uitpakt — mede dankzij incidentele meevallers.

Toch hebben we als gemeente het afgelopen jaar niet stilgezeten. We hebben advies ingewonnen, bezuinigingsscenario’s doorgerekend en ons voorbereid op lagere bijdragen uit het Gemeentefonds. Was dat voor niets? Zeker niet. Het ravijnjaar is alleen opgeschoven — naar 2028. Vanaf dat jaar dreigt opnieuw een fors tekort.

Voorzitter, dat maakt het ingewikkeld. Want hoe maak je als raad een langetermijnplanning als het rijksbeleid alle kanten op beweegt? Moeten we nu al bezuinigen? Of de lasten aanzienlijk verhogen? Of mogen we erop vertrouwen dat het Rijk op tijd bijspringt? Niemand die het zeker weet. Dat maakt het lastig om op zo’n wankel basis consistent beleid te voeren.

Laten we daarom onze energie richten op wat wél binnen onze invloed ligt. We konden de regen van 2024 niet stoppen, de economie niet sturen, en de burens niet overtuigen van het behoud ons dorpse karakter — maar we kunnen wél besluiten wat we hier, vandaag en de komende jaren, in onze gemeente doen. Dáár ligt onze verantwoordelijkheid en daar moeten we op focussen.

Dat begint met een duidelijke visie. Niet alleen op wonen, maar ook op onderwijs, voorzieningen, sport, duurzaamheid en infrastructuur. Welke keuzes maken we in ons gemeentelijk vastgoed? Welke investeringen staan gepland? Wat is het benodigd onderhoud, en wanneer? En hoe staat het met onze wegen, riolen en openbare ruimte?

Veel van deze onderwerpen zijn al vastgelegd in plannen — van huisvestingsbeleid scholen tot meerjareninvesterings- of onderhoudsplannen. Maar zijn die plannen nog actueel? Kloppen de doelen en bedragen nog? Sluiten ze nog aan bij de wensen van

onze inwoners en gebruikers? Want dáár doen we het voor.

Weten we wat zij willen? Hebben we geluisterd naar hun ervaringen, hun zorgen en ideeën? Niet alleen via een Irsels beraad of inspraakavonden, maar juist ook door het gesprek aan te gaan — op straat, in de sportkantine of bij de schoolpoort. Zoals wij dat als fractie ook proberen te doen.

Voorzitter,

We hebben al vaker gevraagd om dit goed in beeld te brengen — op een manier die snel inzicht geeft in welke uitgaven we kunnen verwachten, wanneer en waarvoor.

Als we daar ook aan koppelen hoe we die plannen willen financieren, dan hebben we een stevig huishoudboekje in handen. En dat is nodig. Want over een paar jaar zullen we waarschijnlijk forse bedragen moeten lenen. Dat is niet erg, zolang we weten waarvoor, hoeveel en of we het kunnen dragen.

Daarom is onze lijn helder:

- Investeren als het kan.
- Besparen of uitstellen van investeringen als het moet.
- En belastingen verhogen die de (prijs)inflatie te boven gaat? Alleen als het écht niet anders kan.

Daarom herhalen we onze oproep: zorg voor overzicht en transparantie. Niet alleen voor het college, maar ook voor ons als raad en vooral voor onze inwoners. Zodat we samen, op basis van feiten en inzicht, weloverwogen keuzes kunnen maken — in het belang van onze gemeente en haar inwoners.

Maar cijfers zijn niet het enige wat telt. Het gaat om mensen. Wij vinden de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners belangrijk. Inwoners die willen wonen, sporten, leren en samenleven in leefbare dorpen. Onze dorpen groeien door de woningen die worden gebouwd. De aanwezigheid van voorzieningen zijn mede van belang voor de leefbaarheid en het welbevinden van inwoners. Of het nu gaat om een speeltuintje in een wijk, zorg, een compleet sportpark of uitbreiding van een school. Dat zijn geen extra's, dat is de basis van leefbaarheid. De groei van voorzieningen moet eerst of anders gelijktijdig met de ontwikkeling meegroeien. Daarop mag niet worden bezuinigd. Daarmee blijven we een leefbare en prettige leefomgeving voor onze inwoners houden.

Voorzitter,

Wij zijn verheugd dat we onze gemeente in deze raadsperiode met vertrouwen kunnen achterlaten. Eersel is een Kempisch dorp dat weet waar ze vandaan komt, en durft te dromen over waar ze naartoe wil. In een wereld die snel verandert, hebben wij als raad laten zien dat we kunnen meebewegen zonder onszelf te verliezen. Wij hebben als Eersel Samen Anders koers gehouden in onrustige tijden. We hebben keuzes gemaakt die eerlijk en zuiver zijn. We hebben onze inwoners niets

voorgespiegeld wat niet haalbaar was. En juist dát is onze kracht: eerlijkheid en betrouwbaarheid!

Laten we dat vasthouden. Voor onze inwoners, voor hun kinderen en voor de generaties die volgen.

Dank u wel.